

Organisasjon for Norske Fagskolestudenter

Det Kgl. Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Deres ref.
14/6119 1

Vår ref.
2015/02

Dato:
25.3.2015

ONF hørings svar NOU

Organisasjon for Norske Fagskolestudenter viser til høringsbrev av 19. desember 2014 der Kunnskapsdepartementet ber om høringsuttalelser i forbindelse med Fagskoleutvalgets innstilling, *NOU 2014: 14 Fagskolen – et attraktivt utdanningsvalg*. ONF takker for muligheten til å avgi hørings svar, og vil være fagskolestudentenes samlede stemme.

Fagskoleutvalget har gjort et godt arbeid med å gjennomgå utfordringer knyttet til sektoren. Deres samlede liste over tiltak gir et oversiktlig bilde over hvilke endringer som trengs å utføres for å sikre en ettertraktet og kvalitetssikret fagskoleutdanning. ONF takker departementet for deres økte fokus på fagskolesektoren, og det er på høy tid at det blir utformet en stortingsmelding basert på en helhetlig vurdering av utdanningene.

OESCs skills strategy diagnostic rapport: Norway (2014) viser til en "mismatch" mellom eksisterende kompetanse og etterspurt kompetanse i det norske næringslivet. ONF mener fagskoleutdanning på mange måter kan bidra til å minske dette gapet. Videre er ONF opptatt av å synliggjøre fagskoleutdanning som et reelt alternativ til annen tertiærutdanning, og som framtidig karrierevei for størsteparten av elevene i videregående opplæring. Ved å likestille fagskoleutdanning med høyskole- og universitetsutdanninger kan kommende studenter gjøre informerte valg om hva de vil studere, og ikke ende opp i løp som er feil for dem.

I vårt hørings svar vil vi fokusere tematisk på de tiltakene i NOU-rapporten som fagskolestudentene selv vektlegger tyngst. Dette er temaer der studentene har førstehåndserfaring, og det er derfor spesielt viktig å lytte til deres synspunkter. Fagskolestudentene er en svært sammensatt gruppe mennesker, med stor variasjon i alder, livssituasjon, stedstilknytning, kjønnsfordeling på fagfelt, om de har yrkeserfaring eller om de påbegynner studiet som grunnutdanning. Til tross for alle ulikhetene, er det slående hvor enige de er om følgende saker:

Studentrettigheter
Studiepoeng
Opptakskrav
Finansiering
Synlighet

STUDENTRETTIGHETER

Studentsamskipnader:

ONF er svært positiv til at fagskoleutvalget har fremmet å øke studentenes juridiske og finansielle

rammebetingelser. ONF mener det er en selvfølge at fagskoler også skal ha rett og plikt til medlemskap i studentsamskipnadene. Velferdstilbudene studentsamskipnadene tilbyr legger grunnlaget for en trygg studiehverdag for studentene i UH-sektoren. Blant annet gjør helse, boligjenestene det mulig for personer med ulike bakgrunn og utfordringer å velge utdanning ut i fra interesse, og ikke økonomiske eller helserelaterede begrensninger. Det er et viktig premiss for lik rett til utdanning.

Studentsamskipnadsloven omfatter ikke fagskoler og dermed har ikke fagskolestudentene tilsvarende sikkerhetsnett. Når en mister denne tryggheten ved å velge en yrkesrettet utdanning, som er etterspurt i arbeidslivet, er det ikke lik rett til utdanning i Norge. Videre er tendensen i dag at fagskoler som ligger i distriktene har større sannsynlighet for medlemskap i studentsamskipnadene enn skoler som ligger i byene. Dette er positivt for fagskolene det gjelder, men bidrar til ulikheter for studentmassen som helhet.

Men medlemskap i studentsamskipnadene er ikke bare et med på å trygge de økonomiske mulighetene til utdanning, men bidrar også i stor grad til selve identiteten som student. Når fagskoler ikke får være medlem blir fagskoleutdanningen mindre synlig. Om studentsamskipnadene også hadde inkludert fagskolestudentene, ville studenter fra alle utdanningsslagene fått mer kunnskap om hverandre og økt synlighet av fagskoleutdannede bli en direkte følge. ONF mener medlemskap i studentsamskipnadene også vil bidra positivt til rekrutteringen til fagskolestudier.

ONF oppfordrer derfor departementet til å lovfeste rett og plikt til medlemskap i studentsamskipnadene ved å inkludere fagskolene eksplisitt i studentsamskipnadslovgivningen, og dermed sørge for større likhet mellom studenter i tertiær sektor.

Studentdemokrati og kvalitet

Kvalitet er et vidt omfangsbegrep, og ONF vil fokusere på at det til syvende og sist er studentene som er forbrukere av utdanningen. Studenter kan gi en subjektiv oppfattelse av de enkelte institusjonene og fagretningene. Tendensen vi opplever på våre møter med studenter og studentrepresentanter er at skoler der studentdemokrati er veletablert føler studentene et større eierskap til sin utdanning og institusjon. På disse skolene er ofte institusjonens administrasjon engasjert og legger til rette for organisering og drift av et studentdemokrati.

En stor del av ONFs arbeid er nettopp å opplyse om studentdemokrati, og om studentenes rettigheter og muligheter. Et sterkt studentdemokrati er positivt for både studentene og institusjonen, og bidrar på sikt til økt kvalitet i utdanningen. ONF har svært spredte arbeidsoppgaver, og trenger økt støtte for å svare på dem. Vi vil derfor sette fokus på utvalgets siste setninger i rapporten: «12.1.11 Organisasjon for Norske Fagskolestudenter

Utvalget foreslår at departementet styrker bevilgningen til ONF slik at de kan jobbe mer målrettet med saker som angår fagskolestudentene.»

ONF mener det er viktig å etablere Studiebarometer for fagskolesektoren, slik at departementet, NOKUT og samfunnet har et faktisk kunnskapsgrunnlag å basere videre utvikling av sektoren på. I dag er det ingen nasjonal oversikt over karakterer i fagskolen/arbeidstimer med lærer/egeninnsats/samarbeid osv.

Fagskoleloven:

Det er nødvendig å utfylle studentenes rettigheter i fagskoleloven. ONF har fått flere henvendelser fra studenter og pårørende som leter etter tydelige lover og rettigheter som omhandler fagskolestudentene. I dag dekkes ikke det godt nok av fagskoleloven. ONF håper departementet vil sidestille fagskolestudentenes rettigheter i fagskoleloven med UH-loven.

Det er en lei tendens i debatter om fagskolen og studentenes rettigheter, til å snakke om "fagskolens egenart". ONF forventer at departementet er tydelige på at å øke rettigheter og rammebetingelser for fagskolestudenter og at fagskoler ikke henger sammen med innholdet eller strukturen i utdanningen. Det

er da ikke grunnlag for å tolke tiltakene som at fagskolen blir "mer lik" UH-institusjoner. Departementet har en mulighet til å korrigere mangler i en tertiærsektor som har manglet helhetlig planlegging, og forbedre studiehverdagen til 16 000 mennesker. Vi håper departementet velger å se fagskoleutdanning i et langsiktig løp, og overveie hva fagskolenes rolle skal være i det norske kunnskapssamfunnet.

ONF støtter forslaget om å innføre tilleggspoeng for fullført fagskoleutdanning, som ved bestått studieår i UH-utdanninger.

ONF støtter Vocational Diploma som vitnemålsmal og engelsk navn på vitnemålet, og støtter utvalgets tilrådning om at utsteding av vitnemål blir tatt inn i lovgivningen. ONF tolker ikke Vocational diploma til å være en gradsbevisning, men støtter utvalgets forslag om å beskytte grad i lov og forskrift. Fagskolekandidat er en god gradsbevisning for fagskoleutdanning, men bevisningen bør ikke gjelde bare for de toårige løpene. For å unngå en negativ differensiering mellom de korte og de lengre fagskolestudiene bør det være en samlet gradsbevisning, som heller er knyttet til nivå i NKR enn lengde på studiene.

ONF støtter særmerknaden til kapittel 11.9 om å innføre begrepet høyere yrkesfaglig utdanning, og vil ha dette inn i lovteksten. Det vil bidra som et ledd i synliggjøring og klargjøring av fagskolens posisjon i utdanningssystemet.

Studiepoeng:

ONF støtter utvalgsmedlemmenes forslag om å innføre studiepoeng for fagskoleutdanning. Studiepoeng er en omfangsbevisning som viser hvor mange timer studenter har brukt på et fag. Fagskolepoeng er basert på samme kalkuleringsmetode. Innføring av studiepoeng vil derfor ikke påvirke NOKUT-godkjenning eller struktur i fagskoleutdanningen på negativ måte. Innføring av studiepoeng vil bidra til å etablere fagskoleutdanning som en likestilt studie- og karrierevei med annen tertiærutdanning, og en vil ikke tape videre studie- og arbeidsmuligheter på å velge fagskoleutdanning slik en risikerer i dag.

Det er flere eksempler på fag som blir undervist på både UH-studier og fagskolestudier, som regulerte sertifikat og kunstfag. Ballett er for eksempel samme dans om det blir utført på Bårdar Akademiet eller på Kunsthøgskolen, men en får kun studiepoeng fra den sistnevnte institusjonen.

Studiepoeng/fagskolepoeng handler om at en skal få lik uttelling for lik innsats. Når det da også undervises i samme fag på ulike institusjoner, med ulik belønning, er det et tegn på lite gjennomtenkt kompetansepolitikk. Studentene, fagskolene selv og store deler av arbeidslivet ser på studiepoeng som eneste alternativ for poengberegning av omfanget til studiet.

Innføring av studiepoeng skader ikke "fagskolens egenart", da fagskolens egenart er det faktiske innholdet i studiet, undervisningen, pedagogene, studentene og fagretningene. Når studentene får like rettigheter og lik poengberegning ved fagskoler og UH-institusjonene, får Norge en mer dynamisk og effektiv tertiær sektor. ONF mener det gagnar både samfunnet og individet.

Studiepoeng kan også bidra til en økning i antall fagskolestudenter, noe som Fagskoleutvalget viser er svært nødvendig bl.a. innenfor helse- og oppvekstfag. Fagskolene tilbyr etterspurte videreutdanninger for helsepersonell. ONF mener at å innføre studiepoeng vil høyne fagskolenes status og bidra positivt til rekruttering av nye kandidater.

OPPTAK OG STRUKTUR

Felles plattform for all tertiærutdanning

Opptakskrav er en grunnleggende premiss for kvaliteten i fagskoleutdanningene. ONF støtter forslaget om

å utarbeide en nasjonal opptaksforskrift for fagskoler, men det er viktig at den ikke innskrenker muligheten for fagskolene å sette sine egne spesifikke opptakskrav.

ONF mener et sentralt grep i synliggjøringsarbeidet er å etablere en felles søknadsplattform, og ønsker at dette skal være Samordna opptak. Samordna opptak er kjent i alle utdanningsledd, og både elever, lærere og studenter forholder seg til denne plattformen. Det er heller ikke økonomisk eller arbeidsmessig hensiktsmessig å utvikle en ny plattform når et system allerede finnes. Det vil også være enklere for studenter å rangere sine ønsker, og foreta reflekterte valg i forhold til hvilken utdanning de ønsker. Å samle all opptak til tertiær utdanning på en plattform gir en mer oversiktlig søknadsprosess, og er også et flott verktøy for kunnskapsinnsamling og statistikkgrunnlag.

Opptakskrav

Opptakskrav er en grunnleggende premiss for kvaliteten i fagskoleutdanningene. ONF støtter Fagskoleutvalgets forslag om å utarbeide en nasjonal opptaksforskrift for fagskoler, men det er viktig at den ikke innskrenker muligheten for fagskolene til å sette sine egne spesifikke opptakskrav. ONF er derfor positiv til utvalgets forslag om å gi akkrediterte fagskoler mulighet til å spesifisere opptakskrav til sine studier. Det må sees i sammenheng med å endre lovteksten i fagskoleloven til at fagskoler skal ligge på nivå over videregående utdanning. Med det kommer muligheten for fagskoler til å tilby studieløp med et høyere kunnskapsnivå enn dagens situasjon, hvor fagskoletilbud skal bygge på videregående opplæring. Dersom fagskoler kan sette spesifikke krav til opptak, f.eks. 5 års yrkespraksis/lederverv/spesifikke fag osv. gjør dette fagskolesektoren mer dynamisk i forhold til arbeidslivets behov. Videre er det svært viktig å beholde fagskoleutdanning som både grunn- og etterutdanning.

ONF mener at fagbrev skal være grunnlag for opptakskrav der det finnes. Studenter som har fagbrev og tar utdanningsløp som bygger på fagbrev, opplever det som lite hensiktsmessig å være i klasser med studenter tatt opp på GSK grunnlag. Dette fordi forkunnskapene, til en med fagbrev og en uten, er såpass forskjellig. Videre kan det være vanskelig for studenter tatt inn på GSK å konkurrere i arbeidslivet etter endt utdanning. Eksempel på dette er innenfor maritime utdanninger, som er strengt regulert i forhold til sertifisering før en får gå ut i arbeidslivet. Når studenter som ikke har fagbrev, og dermed ikke fartstid til sjøs gjennom utdanningen sin, skal ut i kadett-tid, havner de bakerst i køen og risikerer og ikke å bli sertifisert.

Der fagskoletilbudet er grunnutdanning, for eksempel innenfor kunst og kreative fag, kan GSK være en god vei inn i fagskoleutdanningen. Gjennom opptaksprøver og/eller studiespesifikke krav kan institusjoner sikre seg at studentene har den kompetansen som trengs for et studium på fagskolen.

I forhold til opptak på grunnlag av realkompetansevurdering ønsker ONF en klargjøring av kravene, som må være knyttet spesifikk til studiet, og søker må kunne dokumentere kunnskap tilsvarende fagbrev.

Akkreditering

ONF støtter utvalgets hensikt med akkreditering som oppsummert i punkt 9.9, som da legger vekt på at det er ønsket om å heve kvaliteten gjennom å styrke fagskolenes administrasjon og pedagogiske miljø. Videre er det viktig at institusjonsakkreditering blir gjort gradvis og med veiledning fra NOKUT. Dette for å unngå at små skoler faller bort. Det må stimuleres til sammenslåing blant de private over tid, uten at det går ut over deres økonomiske rammebetingelser umiddelbart. I sammenheng med akkreditering/styresammensetning og finansiering ønsker ONF en videre utredning, som kommentert under *Styresammensetning* senere i høringssvaret.

ONF ser ikke det som hensiktsmessig å sette "minimumskrav" til antall studenter (f.eks. 50) i dag, men over tid kan gjerne et krav innarbeides. Da stimuleres nye aktører til å kontakte eksisterende institusjoner, og på den måten sørges det for større robusthet i institusjonene. En må likevel ta høyde for de små fagretningene, og ONF ønsker en videre utredning av konsekvenser ved et slikt krav.

ONF støtter utvalgets forslag om at tilbydere av fagskoler må være etablert som aksjeselskap, stiftelse. Dette er i tråd med konklusjonen fra ekspertutvalget for tilsyn og kontroll med private fagskoler og høyskoler, med deres rapport *Private høyskoler og Fagskoler i samfunnets tjeneste (2014)*. Gjennom deres arbeid viser de til at organiseringen som aksjeselskap, stiftelse er de tre strukturene som best ivaretar lovkravet om at egenbetaling skal komme studentene til gode.

STYRING, KVALITET OG FINANSIERING

Finansiering

ONF støtter utvalgets forslag om å etablere et tredelt finansieringssystem for fagskolene. I dag er det ikke bare svært store forskjeller om en går på en offentlig eller privat skole, men også mellom de private studiene. For å sikre lik rett til utdanning må det være et grunnleggende finansieringssystem på plass, slik at fagskolene kan svare på arbeidslivets behov og studentene ikke forskjellsbehandles.

ONF synes det er veldig bra at Fagskoleutvalget også har fokusert på utviklingsmidler og innovasjon, som vil medvirke til å heve studienes kvalitet og attraktivitet. Videre støtter ONF også utvalgets forslag om å oppføre fagskoleutdanning som egen programkategori i statsbudsjettet og tilføre sektoren nye midler årlig.

ONF vil også peke på kjønnsfordelingen blant fagskolestudenter og de økonomiske konsekvensene av de store forskjellene mellom privat og offentlig sektor.

ONF støtter utvalgets forslag om å overføre eierskapet av fagskolene til staten, med forbehold om at det utredes faktisk kostnad av driften av fagskolene. Dette for å unngå at ikke enkeltinstitusjoner som i dag er eid av fylkeskommunen mister økonomisk støtte. I forbindelse med overføring av eierskap til staten må det også tas høyde for at flere fylkeskommunale fagskoler deler lokaler med videregående skoler. ONF mener det er viktig for fagskolens status og plass i utdanningssystemet å ligge under statlig eierskap og å skilles fysisk fra videregående opplæring, i så stor grad som mulig.

Videre under finansiering ønsker ONF å innføre stipend på skolepenger ved fullført utdanning, slik som ved skolepenger til UH-studier i utlandet.

Styresammensetning

ONF støtter utvalgets forslag om eksternt flertall i styret ved offentlige fagskoler, gitt at dette presiseres ytterligere til å gjelde representanter fra arbeidslivet innenfor det spesifikke fagfeltet/ene fagskolen tilbyr. ONF støtter også kravet om eksternt representasjon i styret til de private fagskolene, men er enig med særmerknad til punkt 9.10 og mener kravet til akkreditering/rett til offentlig støtte må utredes videre for å unngå uhenktsmessig differensiering mellom private/offentlige fagskoler og unngå å bryte med annen lovgivning.

Hensikten med eksternt representasjon må være å sørge for at institusjonen tilbyr oppdaterte og etterspurte utdanninger, og ikke brukes som et "kvalitetsmål" på styret. Private aktører utgjør flertallet av institusjonene, dersom deres behov ikke blir ivare tatt og da indirekte diskriminert i en finansieringsordning, vil det gi en utilsiktet negativ konsekvens av tiltakene.

ONF støtter utvalgets forslag om at rektor skal være tilsatt ved institusjonen av fagskolens styre, også i private institusjoner som skal ha rett til offentlig støtte.

Praksis i fagskoleutdanning

Vedrørende praksis mener ONF at praksis i fagskoleutdanning må innføres der det er hensiktsmessig. ONF mener ikke det er hensiktsmessig å stille krav om praksis i all fagskoleutdanning, da mange av studiene er basert på praktisk undervisning hvor studentene gjør det de utdanner seg til. En del av fagskolestudiene tilbys som nettbasert undervisning og kunne tenkes å ha utbytte av praksiskrav. Men samtidig er dette ofte videreutdanninger for personer som har lang erfaring innenfor fagfeltet, og som er i jobb under utdanningsløpet. ONF mener derfor at det er opp til institusjonen å utarbeide læringsutbyttebeskrivelser hvor spesifikke krav til evt. praksis utenfor institusjonen kommer frem, deretter avgjør NOKUT om det er tilstrekkelig.

Lengde på studiene:

ONF mener det må være mulig å utvide maksimumsgrensen på fagskoleutdanning. Det gjelder der arbeidslivet etterspør det, og innholdet i studiet krever det, for å følge fagskolelovens krav om å gå ut i arbeidslivet uten videre opplæring etter fullført utdanning. Spesielt innenfor visse tekniske og maritime fag gjør bl.a. ny teknologi at fag som kreves for sertifisering er mer omfattende enn før. Dette kan også gjelde kreative fag, hvor det å lære et håndverk krever lenger tid enn to år, og kan bidra til at studenter ikke føler behovet for og umiddelbar gå videre på andre utdanningsløp. Samtidig er det viktig å beholde effektiviteten i fagskoleutdanning, ved å etterstrebe så korte løp som mulig av høy kvalitet.

Nasjonalt fagskoleråd, fagmiljø og kompetanse

Fagskolesektoren dekker store fagområder som hver rommer ned til små og svært spesifikke yrkesområder. ONF mener det er viktig for sektoren å etablere egne råd som arbeider med utvikling av sitt fagområde, gjerne da gjennom nasjonale fagråd. Vedrørende sammensetningen av Nasjonalt fagskoleråd må tilbyderne av fagskoleutdanning prioriteres. ONF mener også at de store arbeidslivorganisasjonene som organiserer yrkesgruppen fagskolen utdanner kandidater til, må få en plass. Like fullt må fokuset må være på kvalitet i utdanningen og utvikling av fagskolesektoren, og ikke egeninteresser til den enkelte organisasjon.

Undervisningspersonell

ONF støtter utvalgets fokus på undervisningspersonell og yrkespedagogisk utdanning. Det er viktig at fagskoleutdanningen har høyt kvalifiserte pedagoger innenfor sitt fagfelt, og at det legges til rette for videreutdanning for dem som har behov for det innen pedagogikk. Siden fagskoleutdanning er så tett knyttet til arbeidslivet er det nødvendig å ha personer med yrkeserfaring som pedagoger. Innenfor visse fagområder kan det være vanskelig å rekruttere lærere, da de kommer fra høyt lønnede yrker. Finansiering til fagskolene må da også ta høyde for å kunne rekruttere godt fagpersonell.

ONF støtter utvalgets forslag vedrørende hospitering, men ønsker å presisere at dette kan også være mellom UH-institusjoner og fagskoler. Dette kan bidra til "av-mystifisering" og kunnskapsheving på tvers av institusjonsform, og heve både kompetansen og forståelsen til lærere i fagskoleutdanning og UH-utdanning.

Innenfor kreative fag er pedagogene gjerne yrkesaktiv samtidig som de driver undervisning, og er da allerede tett knyttet til arbeidslivet.

Gjennomgående i arbeid med fagskoleutdanning og i kontakt med resten av samfunnet er manglende kunnskap og forståelse om utdanningen. ONF ser det som svært positivt at utvalget anbefaler å styrke kunnskapsgrunnlaget gjennom økt forskningssats. Det er nødvendig å kartlegge samfunnsnyttene av fagskoleutdanning, og vurdere hvordan fagskoleutdannedes kompetanse blir mottatt i arbeidslivet.

Dimensjonering og samarbeid

ONF støtter utvalgets forslag vedrørende dimensjonering av antall studieplasser i sektoren gjennom en opptaksramme og tildeling av studieplasser på bakgrunn av dokumenterte kompetansebehov. Men ONF legger vekt på at ulike fagretninger kan oppfattes annerledes, og at det er viktig å beholde de små, spesifikke studieplassene, samt kunstfag. Dette er fagretninger hvor det kan være vanskelig å dokumentere et klart behov i arbeidslivet, men som likevel har en klar plass i samfunnet.

Videre er det viktig med en reflektert rollefordeling i hele den tertiære utdanningssektoren. De ulike institusjonene må sees i sammenheng, og det må være klart hvem som har hvilke oppgaver. Universitetene er primært forskningsinstitusjoner, høyskoler profesjonsrettede, og fagskoler direkte knyttet til arbeidslivet. Den tertiære sektoren må oppfordres til å bli bedre kjent med hverandre og samarbeide bedre. ONF har fått tilbakemelding fra studenter i både fagskole-, høyskole- og universitetsløp om at de er åpne for kommunikasjon og ønsker mer samarbeid på tvers av institusjonstype, siden det er klart for dem at de ulike institusjonene har ulikt samfunnsoppdrag men kan lære av hverandre.

ONF støtter utvalgets forslag om å tildele en andel strategiske og frie studieplasser som fagskolene selv kan fordele.

ONF støtter utvalgets forslag om å bevilge midler til samarbeidsprosjekter mellom fagskoler og UH-institusjoner, men vil ikke innskrenke dette til og kun gjelde ordninger for overganger. Det er viktig at institusjoner som arbeider innenfor samme fagfelt kan ha et reflektert forhold til hverandre, og kjennskap til hvordan de ulike institusjonene arbeider. Det er svært mange antagelser og misoppfatninger knyttet til fagskoleutdanning, og det er alvorlig når UH-sektoren ikke har kunnskap om fagskoleutdanning. Gjennom økt kommunikasjon og samarbeid vil vi få en mer helhetlig tertiær utdanningssektor, og dermed også en mer effektiv og hensiktsmessig sektor.

Synlighet

Gjennom en samlet reising av fagskolesektorens status og rammebetingelser gjennom studiepoeng, tilhørighet i studentsamskipnader, felles søknadsplattform gjennom Samordna opptak, etablering av et finansieringssystem som dekker de faktiske kostnadene og som ikke forårsaker store økonomiske ulikheter for studentene, antar ONF at fagskolen synliggjøres og vil bli en attraktiv karrierevei for fler. Således vil også uønskede «tendenser» til akademisk drift, der fagskoler etablerer seg som høyskoler, kunne avverges.

Ellers er det en felles innsats fra institusjonene selv, arbeidslivet og styresmaktene som må til for å gjøre fagskoleutdanning synlig i samfunnet.

Karriereveiledning

ONF støtter utvalgets forslag om å styrke veiledningstjenesten i ungdomsskole og videregående. Om tertiærsektoren skal kunne svare på arbeidslivets og samfunnets behov, må fagskoleutdanning fremmes som karrierevei slik at elever i videregående kan foreta informerte valg rundt studier. Fagskolen må beholde og helst heve nivået som etter- og videreutdanning for de yrkesfaglige utdanningsløpene, men også være tydelig som grunnutdanning for dem som har "sikret seg" gjennom GSK og ikke vet hva de vil studere. Gjennom karriereveiledning på ungdomskolen og VGS må fagskolen være synlig som en ikke-akademisk karrierevei videre. Ved å informere elevene om alle muligheter og god veiledning, ender forhåpentligvis de opp på studier som er hensiktsmessig for dem og for samfunnet. ONF håper det kan utarbeides krav til stilling som veileder, for å sikre kompetansen til de som ansettes i yrkesgruppen.

Overgang mellom tertiære utdanningsinstitusjoner

ONF støtter utvalgets forslag om skjerpet kontroll og tilsyn med UH-institusjoner og fagskolenes praktisering av opptaksreglement. Det er i dag svært ulike praksiser rundt opptak og godkjenning av

studier ved overgang fra en institusjon til en annen. Det er til en stor grad geografiske betingelser som avgjør om en student fra fagskolestudier skal få innpass/kortet ned studietiden ved videre studier. I distriktene ser en større samarbeid mellom fagskoler og UH-institusjoner, mens i de store byene er det svært vanskelig. Det er også store forskjeller fra fagfelt til fagfelt, noe som understreker behovet av nasjonale samlingspunkt for alle institusjonene i tertiærutdanning, slik at kommunikasjon og kunnskap blir bedret.

I sammenheng med dimensjonering og overganger er det viktig å se på antall personer det er snakk om: i 2013 var det tre ganger så mange personer med tidligere UH-utdanning som så tok fagskoleutdanning som omvendt. 1500 studenter kom fra UH-sektoren, mens 500 fagskolestudenter gikk videre på UH-utdanning.

Avsluttende kommentarer

Det er to tiltak ONF oppfatter som eksisterende i dag, og ikke vil utdype videre: Student- og ansattes representant i skolestyrene og NOKUTs oppgave med å føre tilsyn med kvalitetssikringssystem på fagskolene.

Med vennlig hilsen

Malin Nøss Vangsnes
Leder

Silje Kjørholt
Hovedtillitsvalgt i Landsstyret